

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . . . 5—
 Četrť leta 250
 Mesečno . . . . . 1—
Zunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vrn.
 od 6 redne petivrstice; pri
 večkratnih oznanilih veliki
 --- popust. ---
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Boroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Kranjski Janezi pohvaljeni.

Hudi boji na Tirolskem. — Z Magure se umaknili na glavni karpatski greben. — Nov zunanji minister na Ruskem. — Neprestani boji na francosko-angleškem bojišču. — Stališče Rumunije in Grčije.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 23. julija.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Južno-vzhodno od Tatarova, ogroževani vsled močnega ruskega sunka, smo čete, ki se borijo na Maguri, vzeli nazaj proti glavnemu karpatskemu grebenu.

Sicer položaj nespremenjen in nič novega.

Italijansko bojišče.

Po nekaterih dneh, ki so bili razmeroma mirni, je prišlo včeraj na fronti južno od Val Sugane zopet do zelo hudih bojov. Italijani, katere je podpiral trajni artilerijski ogenj najskrajnejše sile, so na več mestih opetovano napadali. Povsod so bili odbiti, pri čemur so imeli zelo težke izgube. Poljski lovski bataljon št. 7 in deli pešpolka št. 17, proti katerim je bil naperjen glavni sovražni naval, so se v teh bojih posebno odlikovali.

Tudi na ozemlju Paneveggio postajajo boji vedno hujši. Napad italijanske brigade proti višinam južno-zahodno od Paneveggia je bil krvavo odbit. Na višinah severno od tega kraja se je istočasno izjalovil sunek sovražnega bataljona.

Odseki naše tirolske fronte, na katerih včeraj ni bilo nobenih bojov, so se pa nahajali večinoma v hudem sovražnem artilerijskem ognju.

Na soški bojni črti je sovražnik hudo obstreljeval goro Sv. Mihaela.

Balkansko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 23. julija.

Francosko bojišče.

Med morjem in potokom Ancre so se v nekaterih odsekih vršili živahni ognjeni boji. V okolici kraja Richebourg je bil močnejši sovražni poizvedovalni oddelek odbit. Med potokom Ancre in reko Somme je prišlo tekom dneva do večje artilerijske delavnosti, zvečer in ponoči pa znova do infanterijskih bojov na fronti Thiépval-Guillemont. Angleški napadi so kljub brezobzirnim človeškim žrtvam bili brezuspešni.

Pri in zahodno od kraja Pozieres, v gozdiču Foureaux in ob zahodnem robu gozda pri Longuevalu so se vršili srditi boji iz bližine. Med Guillemontom in reko Somme so bili sovražni napadalni poizkusi že pri prvih izpadnih jarkih v zatvornem ognju zadržani.

Južno od Somme so od časa do časa sledili zelo močnemu, od nas v enaki meri odgovarjajočemu ognju poedini francoski sunki, ki so se izjalovili. Pri tem je vjetih 100 mož, med njimi nekaj častnikov.

V ozemlju reke Moze artilerijski boji z veliko silo. Vzhodno od reke so bile sovražne čete, ki se borijo z ročnimi granatami, v gozdu severno od utrdbे Tavannes pa poizvedovalni oddelki odbiti. Južno od Damloup-a smo v smeri proti dvorišču Dicourt pridobili nekaj ozemlja ter vjeli nekaj mož in dobili več plena.

Rusko bojišče.

Jugovzhodno od Rige je bil pozno zvečer sovražni napad v zatvornem ognju preprečen. Ruske poizkuse, prekoračiti pri kraju Zahatka južnozahodno od kraja Beresteczko reko Styr, je nemška baterija zabranila.

Balkansko bojišče.

Nič novega.

Novi ruski ministri.

Ruski zunanji minister Sasonov je odstopil. Na njegovo mesto je car imenoval ministrskega predsednika in ministra za notranje zadeve, Stürmerja. Stürmer si je obdržal predsedstvo v ministrskem svetu. Justični minister Chvostov je imenovan za notranjega ministra in bivši notranji minister Makarov za justičnega ministra.

Sasonov je radi boleznii prosil za odstop in car je prošnji ugodil.

Nova vojna napoved

Italijanska poročila pravijo, da bo Italija že v kratkem napovedala Nemčiji vojno. To se zgodi na pritisk Anglije, ki sumi, da dobiva Nemčija iz Italije preko Švice proti premogu živila.

Amerika in Anglija.

V Ameriki vzbuja nevoljo, da si Anglija dela v svrhu bojkota seznam onih tverdk, ki stoje potom nevtalcev v trgovski zvezi s centralnima državama.

Spor radi naše Adrije.

Za Adrijo gre. Italijani že sedaj, ko niti ob Soči, niti ob koroški, niti ob tirolski fronti ne morejo naprej, reklamirajo našo Adrijo in hrvaško-slovensko Primorje za-se. V „Straži“ smo že priobčili izjave italijanskih časnikarjev proti stališču „Timesovega“ urednika Steeda o vprašanju Adrije in slovanstva, ki se protivi italijanskemu stališču.

„Corriere della Sera“ je priobčil pismo Steedovo, ki je vspehe svojega proučevanja združil v te-le točke:

1. Med italijanskimi in slovanskimi interesi na Jadranu ni nikakih brezpogojnih in nepremostljivih ovir.
2. Prvovrstni je interes vse Evrope, kakor Slovanov in Italijanov, da se Italijani in Jugoslovani sporazumejo.
3. Ako se to vprašanje ne izčisti, potem Adrija ne bo nikdar ne slovanska ne italijanska, marveč ostane za večno avstro-ogrska, oziroma nemška.
4. Največji nasprotniki Italijanov in Jugoslovancov in največji prijatelji Avstro-Ogrske in tudi Nemčije so oni, ki hujskajo in negujejo nesporazumljenja in zapreke in zdražljivo razpoloženje med Italijani in Slovani.
5. Oni, ki želi Italiji dobro in poznajo činjence, ne more želeči Italiji, da dobi ona ozemlja, v katerih so Slovani v večini, ker taka posest bo brezdvomno porušila potrebno harmonijo.
6. Ako pa pride do sporazuma, potem Italija vzdrži ne le svoj jezik, kulturo, trgovino in politični vpliv, a marveč še vse to razširi preko svoje obali na Balkan. Ako pa ne pride do sporazuma, potem bo Italija videla, kakó gine italijanski vpliv na onih točkah, katerih niso zasedli z vojno silo in doseže divjo mržnjo 12 milijonov robustnega naroda in ta narod otvori svoje šole in svoja vrata jeziku in trgovini nem-

ške zveze. 7. Nemčija, ki je manj kratkovidna kakor Avstrija, je že pred leti obrnila oko na kraje, na katerih bivajo Slovani in jih želi zjediniti pod svoje nadvladje. Ona ima dvojni cilj, da si osigura oblast nad Adrijo in da vzame Italiji najjačjo oporo njene sigurnosti in neodvisnosti, ta pa tiči v Jugoslaviji, ki bi bila v prijateljstvu z Italijo. Evo, jaz sem „zastavonoša slovanske stvari, baš zato, ker sem prijatelj Italije.“ Tako piše Anglež Steed.

Italijan Torre odgovarja Steedu in pravi, da se strinja s prvimi štirimi točkami, glede ostalih se drži italijanske nacionalne politike. Kako Torre ume nacionalno politiko Italijanov, se vidi najbolje iz politike njegovega lista, ki napram iredentistom zastopa načelo „osvobojenja“ in zato hujska italijanski narod, dočim napram Jugoslovanom pokazuje Italijo za „ugodnega tlačitelja“ v obleki kulture. Da, Torre more govoriti o Jugoslaviji, ali ne na obalah Jadrana, marveč nekje daleč od italijanskih interesov, v Srbiji in Ogrski ali ako kaj hoče — v Rusiji.

Oklic ruskega carja Poljakom.

„Ruskoje Slovo“ poroča, da namerava car zopet izdati nov oklic na Poljake. Kronski svet se je o oklicu že posvetoval. Povod za oklic je dal obisk grofa Wielepolskega v ruskem glavnem stanu. Car je sprejel grofa v dveinpolurni avdienci ter si je dal poročati o potovanju članov dume po Evropi. Car je baje ob tej priliki obljubil grofu Wielepolskemu avtonomijo Poljske. Z besedo avtonomija, ki se je prvi-krat pojavila v ruskem časopisu, upajo dobiti pripravno sredstvo, da ustvarijo Rusom prijazno mnenje v inozemstvu in na Poljskem.

„Utro Ruski“ pa poroča iz zanesljivega vira, da se je carjev oklic na Poljake, ki je že sestavljen, izdal na izrečno željo četverosporazuma, izraženo na pariški konferenci, in da bo Rusija konečno vendar rešila poljsko in židovsko vprašanje. Takrat so namreč ruski zastopniki v Parizu odgovorili da sami ne morejo odločiti. Ko so se pa vrnili, se je takoj pričelo reševati poljsko vprašanje.

Rusko bojišče.

V Bukovini se Rusi na vso moč trudijo, da bi zasedli goro Capul, katere je ključ do prehoda na Ogrsko pri Kirlibabi. Istotako se vršijo vroči boji za prelaz Jablonica v Galiciji. Dne 23. julija smo se pri gori Magura (pri Tatarovu) nekoliko umaknili. Nov sovražni sunek je naperjen zopet iz prostora severno od Brodyja proti Lvovu. Pri Berestecku ob državnii meji smo se umaknili v nove postojanke. Hudo pritiska ruska armada tudi na prostoru med mestom Pinsk in Baranoviči.

Velike spremembe so se zgodile v ruskem ministstvu. Sasonov je odstopil z nekaterimi drugimi ministri vred. Vzrok spremembe prikrivajo. Za zasedene kraje v Galiciji in Bukovini je imenovan nov guverner, član državnega sveta Trepov.

Borba za prehode na Ogrsko.

V južnozahodnem delu Bukovine se Rusi pripravljajo na večja vojna podvzvetja proti prostoru pri Jakobenyiu. Poizkušali so po ovinkih doseči cesto, ki vodi čez Kirlibabo na Ogrsko v Marmaroš-Sziget. V

to svrhu so proizvajali napade na sedlo Prislop (severozahodno od Kirlibabe), pa zama. Močnejši ruski oddelki od strani napadajo iz Bukovine gornji del doline reke Prut. Pri krajih Jamna in Tatarov se vrše srđiti boji. Dohodi k prelazu Jablonica so še trdno v naših rokah. Pflanzler-Baltinova armada je dosedaj še vse ruske poizkuse, prodreti na ogrsko ozemlje, krepko zavrnila.

Ob rumunski meji.

Dne 19. julija so avstrijske čete ob rumunski meji v Bukovini napadle kozaške oddelke, ki so ustavili na najvišjem vrhu bukovinskih Karpatov ob rumunski meji. Napad je uspel. Kozaki so bili vrženi z vrha in razkropljeni na vse strani. Višina, Gimalau imenovana, je trdno v naših rokah.

Komitata Marmaroš in Bistrica — ožje vojno ozemlje.

Severnoogrška komitata Marmaroš in Bistrica sta uvrščena v ožje vojno ozemlje.

Rusija zbira nove armade.

Iz francoskega vira se javlja: Splošni mir na ruskem bojišču, ki še traja dalje, ko ima razen majhnih infanterijskih podvzetij večidel besedo samo le artilerija, se mora smatrati le kot odmor, katerega rabi ruski vrhovni poveljnik Brusilov za novo razvrstitev svojih čet in da pritegne novih, svežih rezerv ter izpopolni svoje vojno gradivo. Brusilov je še tudi moral čakati na želje kronskega sveta, ki se je vršil v glavnem stanu. Govori se, da so bili sprejeti vsi Brusilovi predlogi ter da je bil za-nje tudi car sam. Po poročilih iz vodilnih ruskih vojaških krogov je bilo dosežanje Brusilovo postopanje v kronskem svetu splošno odobreno ter se je odločilo, da vstrajajo pri dosežanju taktiki, od katere si obetajo največ uspehov. Sicer obžaljujejo velike žrtve, katere bo zahtevala ta ofenziva mas, toda smatra se, da je ta pot edino pravilna. Od te strani se tudi izjavlja, da so razpoložljive še neizvežbane rezerve ali pa rezerve, ki se še le vežbajo, zelo velike. Da se od pomore pomanjkanju častnikov, bodo imenovali večje število podčastnikov za častnike.

Sasonov bolan.

Ruski zunanji minister Sasonov je zbolel na živcih. Sasonov, ki je bil na posvetovanjih v ruskem glavnem stanu še zdrav in čil, je sedaj nezmožen za delo in so ga morali po nasvetu zdravnikov s posebnim vlakom spraviti v sanatorij. Bolan je na očeh in težko govori. Tudi njegov duh ni več tako svež. V Petrogradu dvomijo, da bi se še kdaj vrnil na svoje mesto.

Italijansko bojišče.

Kakor je posneti iz najnovejšega uradnega poročila, so se v dolini Val Sugana razvili novi srđiti boji. Italijanski srđiti napadi so bili povsod odbiti. Proslavila sta se posebno lovski batafjon štev. 7 in deli kranjskega pešpolka štev. 17, torej zopet slovenski junaki. Tudi na ostali tirolski fronti so bili vsi italijanski napadi odbiti. Na soški fronti artilerijski boji.

Italiji primanjkuje težke artilerije.

V listu „Secolo“ objavlja Campolonghi, da je Italija premalo opremljena s težko artilerijo — ter da tudi ni v stanu, si doma preskrbeti težke artilerije, vsled česar morajo njene zaveznice za veliko ofenzi-

vo posoditi Italiji težko artilerijo. Le na ta način bi bilo mogoče med zaveznicami ugđno rešiti vprašanje glede težke artilerije.

Italijani umaknejo iz bojne črte izdajalske iredentiste.

Kakor piše list „Corriere della Sera“, je laško vrhovno armadno vodstvo sporazumno z vlado sklenilo, da odpokličejo na prvi bojni črti se vojskujoče iredentiste v ozadje, da jih ne doleti ista usoda, kakor Battistija.

Italijanske sanje.

V Rimu se je ustanovil odbor, ki ima nalogo, da se društvo „Unione economica nazionale di Trieste“ (gospodarska narodna zveza za Trst) oživi in preosnovi. Novo društvo bi naj služilo narodnim in gospodarskim interesom v Tridentu, Gorici, Trstu, Reki, Pulju, Zadru in v drugih krajih, katere je še treba odrešiti in bi naj šlo krepko na roko italijanski vladi pri rešitvi vseh tamošnjih vprašanj. Za sedaj bo sedež društva v Rimu, kjer se bo vršil dne 20. avgusta ustanovni shod v prostorih tiskovnega društva.

Kako Italijani slavijo izdajalca Battistija

V Rimu se je pomikala procesija iredentističnih, nacionalističnih in demokratičnih društev z zastavami in z godbo mimo palazzo Venetia, kjer je sedež avstrijskega poslanstva, do kapitola, da slavijo Battistija in zasramujejo Avstrijo. Na kapitolu je imel župan rimskega mesta, knez Colonna, govor, v katerem je povdarjal delovanje Battistija za razpaljenje narodnega gibanja in navdušenja za vojsko, pri čemer je naglašal in zagotavljal, da se zmago-slavje bliža tem bolj, čim grozovitejšje je trpljenje. — Štirje nadaljni govorniki so podžigali demonstrante k sovraštvu in maščevanju proti Avstriji in nemštvu. Izvajanja vseh govornikov je sprejela množica z odobravanjem.

V Milanu se je vršilo pod predsedstvom senatorja Mangiagallija zborovanje številnih društev kot priprava za veliko in javno slavlje za Battistija. — Med drugim so sklenili, da pobirajo doneske za dr. Battistijev spomenik v Tridentu (Tridenta Italijani seveda še nimajo), ter da predlagajo, naj se imenujeta dve milanski ulici po Battistiju in Oberdanku, ki je nameraval v Trstu umoriti našega cesarja. V milanskem občinskem svetu so imeli socialistični svetovalci in socialistični župan strastne nagovore, v katerih so se spominjali Battistija in napadali avstrijsko justico in tiranstvo.

Francosko bojišče.

Bitka ob Sommi divja z veliko srđitostjo dalje. Srđitost presega vse dosežanje boje. Na fronti, dolgi 40 km, se bori blizu 20 divizij s približno pol milijona mož. Žrtve so na obeh straneh ogromne. Nemci so sovražne napade ustavili. Glede posesti postojank skoro nobene spremembe. Pred Verdunom so Nemci zopet nekoliko napredovali.

Bitke ob Sommi se udeležuje nad 200.000 mož.

Na fronti, dolgi približno 40 km, južno od kraja Posieres in zahodno od Vermaud-Ovilliers, se udeležuje bitke proti Nemcem nad 17 divizij z nad 200 tisoč možmi. Kljub silovitemu sovražnemu pritisku se je nemška fronta južno od kraja Hardecourt dne 20. julija umaknila samo za kake 3 km.

2000 mrtličev pred nemško fronto.

Bitka ob obeh straneh Somme je bila dne 19. in 20. julija posebno srđita. Pred postojankami bavarskih čet pri kraju Promelles je ležalo več kakor 2000 sovražnih mrtličev.

Pred Solunom.

Na macedonskem bojišču se vršijo artilerijski boji in praske prednjih čet. Dne 12. julija so Angleži in Francozi, kakor se poroča iz Solije, zažgali mesto Demirhisar, ki je deloma zgorelo.

Turška bojišča.

Nury-paša.

Zmagovalec nad Italijani pri Misrati v Tripolisu, Nury-paša, ki je vjel več kakor 6000 Italijanov, ni znan samo v Turčiji, ampak tudi drugod, posebno pa na Dunaju, kjer se je leta 1910 in leta 1914 delj časa mučil. Nury-paša je star še le 34 let in je v dunajskih častniških krogih posebno priljubljen. Ta mlad turški paša je brat turškega vojnega ministra, znanega Enver-paše. Nury-paša je izboren strelec in dober slikar. Dasiravno mlad, je vendar izkušen vojskovodja ter je izvojeval s svojimi mohamedanskimi prostovoljci v Tripolisu sijajno zmago nad Lahij.

Rumunija.

Rumunija se vedno bolj potiska na razpotje. Njena odločitev je prav mnogo odvisna od postopanja Grške, za katero bodo merodajne volitve v grški parlament. Te dni se vrši v Bukarešti važen kronski svet, h kateremu so povabljeni vsi ministri in pa mnogi rumunski politiki, med njimi tudi vojna hujskača Jonescu in Filipescu.

Novi načelnik rumunskega generalnega štaba.

Za načelnika rumunskega generalnega štaba je bil imenovan zaupni prijatelj ministrskega predsednika Bratianua, general Ilescu, ki je brezpogojni pristaš nevtralitete.

Rusija izroča Rumuniji municijo.

Berolinskemu listu „Berliner Tageblatt“ se poroča iz Bukarešte: Po poročilu lista „Adeverul“ je baje došlo dne 20. julija iz Rusije v rumunsko moldavsko mesto Jaš prvih 30 vagonov municije, katero je Rumunija naročila v Ameriki in Angliji in katero je Rusija zadrževala, ker se je bala, da bi jo utegnili Rumunija uporabiti proti četverosporazumu. Dva nadaljna vlaka z 39 vagoni sta že oddrdrala iz Petrograda. Municijo bodo spravili v Jaš, kjer jo bo prevzela na licu mesta komisija rumunskih častnikov. Ta vest je, tako piše berolinski list, z ozirom na sporazum, ki se je dosegel med rumunskim ministrskim predsednikom Bratianom in poslaniki četverosporazuma, precej verjetna in je gotove važnosti glede na odnošaje med Rumunijo in četverosporazumom.

Rumunija in grške volitve.

Bukareški poluradni list „Independance Roumaine“ piše k volilnemu boju na Grškem: Gotovo je, da bo Venizelos dobil veliko večino. Kaj bo Venize-

negovim kuhinjskim tiranom ni bilo varno črešenj zobati, „naj bo — pa je vendar neprijetno, da obišče štokljka Vašo družino vedno takrat, kadar Vas posebno potrebujem.“

„Tako — torej naj Vas pridemo vedno prej povprašat? Ne, gospod poročnik, tu mi pa ne boste ničesar ukazovali. To sploh ni lepo, da rečete kaj takega, ko Vam perem, kuham in strežem in vse kakor svojemu človeku! Če ne zna Poljak skuhati lonca kave — zakaj pa je vendar potem sploh pri vojakih? Vse sem mu že pripravila, kavo, sladkor, vse. In sedaj grem!“

Baron se je popraskal za ušesom. Bil je v zadregi. Še nikoli niso bile pri njem dame na kavi in pri Vavrri — vrag ga vzemi! — najbrže tudi še ne . . .

Kje pa je sploh ta človek? Poročnik je pritisnil na gumb električnega zvonca. Slišal je, kako je zvonček drdral, a sicer se ni nič ganilo.

Poročnik je stekel v vežo in kakor strašno kihanje je zažonelo čez stopnice: „Vavrriščirik!“

„Tako pridem dol, gospod poročnik“, mu je zagrmelo v odgovor, „Vavrčik je takoj gotov!“

Poročnik je s par skoki premeril stopnice in odprl vrata.

„Fant, če ne zletiš, kakor hitro te pokličem, te primem za ušesa. Vstani, če govorim s teboj! Kaj pa delaš? Moj Bog!“

LISTER.

Vavrčik.

Humoreska.

„Kako Vam je ime?“

„Vavrčik.“

„Kako?“

„Vavrčik.“

„Tega ne morem izgovoriti. Torej, kadar kihnem, tedaj mislim Vas. Razumete?“

„Kakor zapovedujete, gospod poročnik.“

„Sedaj pojdite v kuhinjo in recite kuharici, da Vam naj da srebrni samovar za kavo. Na strani ima luknjico in cevka je nekoliko zakrivljena. Dajte vse to v popravilo! Razumete?“

„Kakor zapovedujete, gospod poročnik.“

Baron je odslovil svojega novega „sluga“ in boječe vprašal svojega prijatelja in tovariša, ki je prisostvoval temu prvemu srečanju med gospodom in slugo in se lahko smehljaj:

„No, kaj praviš?“ je vprašal baron.

„Kaj naj rečem —“

„Smehljaj si se — in povedati mi moraš zakaj.“

„Ali ti fant ne ugaja?“

Nadporočnik je zmignil z rameni.

„Ugaja — moj ljubi Bog! Kaj posebnega tvoj Vavrštirčik —“

„No!“

„Hvala. Kaj posebnega ni. Treba ga bo še vzgojiti. Sicer se pa pomeniva kaj več zvečer. Ali imaš popoldne kako opravilo?“

„Za božjo voljo — seveda!“ je vskliknil baron, in potegnil tovariša, ki je stal že med vrati, nazaj. „Kmalu bi bil pozabil. Pomisli, moja nevesta pride popoldne k meni na kavo; naravno z gospo mamo!“

„Vraga! Generalova soproga?“

„Da, ne morejo si namreč predstavljati, kako je, če mlad poročnik sam vodi gospodarstvo“, je vskliknil srečni ženin in se veselo smehljaj.

„Potem pa le pazi! Ekscelenca mama nadzoruje strože kot stari gospod! Zato si dal najbrže v popravo srebrni samovar za kavo?“

„Seveda. Podarila mi ga je namreč moja nevesta in neprijetno bi mi bilo, če bi ji ga ne mogel pokazati.“

„No, dobro opravi, prijatelj, in pozdravi Vaa —, ne — hvala — sem že pozabil!“

Ko se je gospod poročnik vrnil opoldne iz vojašnice, ga je presenetila kuharica z neprijetno novico, da je žalibog popoldne ne bo doma. Sestrčno je obiskala štokljka in ona mora biti zraven.

„No ja“, je baron previdno odgovoril, ker z

los pričel po takem volilnem izidu, ni nobeno vprašanje. Volitve na Grškem zasledujejo z napeto pozornostjo ne samo bojujoče se države, ampak tudi Rumunija.

Grčija.

Venizelosov volilni program.

Venizelos je objavil svoj končno veljavni volilni program. Postavlja ljudstvo pred odločitev, ali naj v bodoče kralj vlada osebno in smatra ministre za slugo, ali pa hoče imeti grško ljudstvo prostovoljno odločevanje. Glede na posego v vojsko izjavlja, da mora vsak državljani državne življenjske interese višje staviti, kakor pa dvomljiv mir, ki more trajati samo kratko časa.

Požigi Venizelosovih pristašev.

Svicarskim listom se poroča iz Aten: Venizelosu nasprotni grški listi zatrjajo, da je požar v kraljevem gradu Tafoi povzročila zarota Venizelosovih pristašev. Listi naglašajo, da so tudi nove požare v državnih gozdovih in na Kitheronu povzročili Venizelosovi pristaši ali agenti, ter odločno obsojajo sedanj način boja Venizelosovih pristašev proti grški kraljevi rodomi.

Napetost med Ameriko in Turčijo?

List „Frankfurter Zeitung“ piše:

Glasm Reuterjeve brzojavke iz Vašingtona je prišlo do resne napetosti med Združenimi državami Severne Amerike in med Turčijo zaradi nezadovoljivega turškega odgovora na noto Združenih držav o razmerah v Siriji in v Damasku. Baje nameravajo Združene države odposlati vojno ladjo v vzhodno Sredozemsko morje.

Arabei proti Angležem.

List „Novoje Vremja“ poroča, da so se zadnje dni v Mezopotamiji zaporedoma vršili boji med Arabci in angleškimi četami, ki stojijo pod poveljstvom generala Lacke. Angleži imajo ogromne izgube.

P-čoln „Deutschland“ pred odhodom.

Iz Vašingtona poročajo, da je nemški P-čoln „Deutschland“ naložil v Baltimore 400 ton niklja, 300 ton gumija, mnogo bakra, žveplene kisline in — zlata. Angleške ladje so baje pripravile dobro organiziran lov na drzno podmorsko ladjico.

Politične vesti.

Za hrvatska krajevna imena v Dalmaciji. Z ozirom na uvedbo nekdanjih nemških krajevnih imen na južnem Tirolskem piše neki Dalmatinec v praški „Union“, naj bi se tudi za Dalmacijo uradno rabila že starodavna hrvatska krajevna imena, katera edino pozna tamošnje domače ljudstvo. Nekaj zgledov: Biograd in ne Zaruvecchia; Cavtat in ne Ragusavec-

„Lonec popravljam, gospod poročnik, ker sem izučen piskrovec, Zelo lahko delo.“

In ves srečen je pokazal srebrno posodo, ki je dobila v njegovih umetnih rokah — kar neverjetno podoba.

Na pokvarjenem kraju je bila pritrjena velika štirivoglata kovina in vse je bilo zaradi večje varnosti prevezano z žico.

V prvem navalu jeze je iztrgal gospod poročnik vojaku posodo iz rok in zamahnil, kakor bi hotel poskusiti na njegovi glavi, če je vsa stvar dosti trdno narejena.

Vavrčik je nastavljal roko pred glavo in šel potem za poročnikom dol po stopnicah jeznega obraza, kakor bi dobil namesto zasluženega žganja požirek petroleja.

„Sedaj zakuri. Pa hitro! Posode se mi ne dotakni več! In kadar zavre voda, me pokličiči — ti — — —!“

„Če prideta dve dami, ni treba naznaniti. Pripelji obe sem. Če bi pa prišli kamerači — ali sploh veš, kaj je kamerač?“

„Seveda, gospod poročnik“, je odvrnil Vavrčik skoro užaljen. „vaš prijatelj.“

„Tudi, če hočeš. — Torej če pride moj prijatelj ali kak drug častnik — razumeš — ga ne pusti k meni!“

„Kakor ukazujete, gospod poročnik!“

Poročnik je odhitel v sobo, da bi pripravil mizo. Dami sta imeli priti kmalu, čeprav ni bil vajen v takih rečeh, je vendar lepo okrasil mizo z rožami, da je bil zadovoljen. A kmalu je bil ves divji, ko je stopil v kuhinjo.

Gost dim mu je udaril nasproti in Vavrčik je

ohia; Dubrovnik in ne Ragusa; Ereeg novi in ne Castelnovo; Hvar in ne Lesina; Kotor in ne Callaro; Korčula in ne Curzola; Muo in ne Mulla; Lopud in ne Mezzo; „Mljet in ne Meleda; Nin in ne Nona; Omiš in ne Almissa; Pelješac in ne Sabioncello; Rab in ne Arbe; Rjeka in ne Ombla; Split in ne Spalato; Ston in ne Stagno; Šibenik in ne Venbenico; Trogir in ne Trau; Tivat in ne Teodo; Vis in ne Lissa; Zaton in ne Malfi; Zader in ne Zara; Budva in ne Budua. Naj tudi v Dalmaciji izginejo italijanska krajevna imena z italijanskimi političnimi utopijami vred.

Nemški Nationalverband je dne 20. julija zboroval na Dunaju. Načelstvo je poslalo ministrskemu predsedniku in finančnemu ministru spomenico, v kateri med drugim naglašajo, da se naj obresti vojnih posojil ne krijejo z novimi posojili, ampak z novimi dohodki (davki). Kot take dohodke priporoča nemški Nationalverband opustitev 15% popusta pri zemljiških davkih, nadalje se naj veleposestva višje obdajo, obenem pa se naj tudi določijo višje doklade k raznim drugim davkom, kakor n. pr. k dohodninskemu, pridobninskemu, rentnemu davku in naj se upelje še premoženjski davek. Nationalverband nadalje zahteva, naj ima država svoj delež pri kartelnih dobičkih, n. pr. pri sladkorju, petroleju, špiritu in železu. Velika trgovina s premogom se naj podpravi. Povišajo in nanovo naj se vpeljejo nekatere pristojbine, n. pr. pristojbine pri dedščinah, pri pomnožitvi kapitala delniških družb, davek na vozne karte, borzni davek, davek na tanieme in pristojbine na oglase. Pošta in uprava državnih železnic se naj tako uredi, da bo prinašala višje dohodke. — Predlogov za povišanje je torej že precej. Morča bi se še dalo kaj povišati?

Češki nemški učitelji so zašli tudi na politično polje in na čelo svoje zahteve po podržavljenju ljudske šole postavili ta-le stavek: „Za zavarovanje svojega obstanka potrebuje naša država enotno, pod vodstvom nemškega naroda v Avstriji stoječo upravo, ki se mora v prvi vrsti opirati na enakomerno in dobro izobrazbo, ki je prosta krajevnih strankarskih razmer in posebnih stremljenj.“

Tedenske novice.

25letnico mašništva je obhajal te dni preč. g. Štefan Kocjan, plebanoš v Števanoveh na Prekmurskem.

Dan ogrskih Slovencev. Dne 30. julija se bodo med ogrskimi Slovenci nabirali prostovoljni darovi za povzdigo njihovega časopisja. Vpokojeni župnik Jožef Klekl izdaja „Novine“ in „Marijin List.“ Oba lista se imata boriti z velikimi denarnimi težavami. Prikodnjno ne deljo bodo ogrski Slovenci po cerkvah in tudi zunaj cerkva nabirali za svoje liste. Priskočimo tudi mi svojim vrlim rojakom onstran Mure po svojih močeh na pomoč. Darovi se pošiljajo č. g. Jožefu Klekl, vpokojenemu župniku v Čerensoveh, p. Cserföld, Zalamegye, Ogrsko.

Novice od ogrskih Slovencev. „Novine“ poročajo: **Junaški Slovenci in Hrvatje.** Vojne poročilo od 10. julija naznanja, ka kda so Italijani napadli naše čete pri Cima Dieci in Monte Zebio, da bi prebili naše postojanke, so se odlikovali posebno Slovenci in Hrvatje v ljutom ročnem meteži tak, ka so naši niedne postojanke ne zgubili. — Za božjo kazen držijo, ka je edna ženska poleg Zagreba trojčeti porodila, štere je od ednoga Rusa nosila. Njeni mož je v Rusiji vlovljen. — **Zvone**

nalagal še vedno nove pole papirja na ogenj, da se je kadilo bolj in bolj. Poleg tega je bil črn, kakor bi se bil plazil skozi dimnik.

Poročnik ga je vrgel nazaj in odprl okna. — Imel je le še malo časa. Baron je zavihal rokave in se pripravil, da bi sam napravil ogenj. Tedaj je zapel zvonec.

„Joj! So že tu!“

Poročnik je razburjen odhitel v sobo. Tukaj je spravil v red svojo uniformo in potem poslušal.

Vavrčik je odprl. A nihče ni prišel. Nastalo pa je vpitje in naraščal je prepri. Naenkrat se odpro vrata in ekscelenca mama vstopi v sobo s hčerko, ki je bila vsa solzna od smeha.

„Moj dragi“, je vskliknila mama, „to je pa že prehuđo! Moj mož naju spremlja — in Vaš vojak — Vaš sluga — ga ne pusti noter!“

„Pravi, da smejo danes k Vam le ženske“, je vskliknila nevesta, čila deklica, in se meč smehom vrgla v naslonjač. „Papa je Vaš komrat in ne sme k Vam!“

Poročnik je prestrašen stekel vun in je videl, kako se Vavrčik in general huđo borita. Vsled njegovega prihoda je zmagal general.

Drastični dogodek je razveselil družbo. Dame so skuhale kavo same — in bilo je zelo prijetno.

Ko se je gospoda poslovila, ni bilo Vavrčika nikjer. Uro pozneje je obiskal nadporočnik barona, in tedaj je prišel Vavrčik, s culo v roki, popolnoma pripravljen za pot.

„Kje si pa bil? In kaj hočeš?“

„Sem pospravil svoje reči, gospod poročnik. Je boljše, da se ločiva — saj ni nobene pogodbe med — nama!“

že dol vlačijo v Železnoj županiji. Pomali pride red na Slovensko krajino tudi. Szombathely mesto je že tudi zgubilo svoje. — Strela se je k smrti v Otopcih 66 let star šotar zato, ka je izmed dva sina vojaka nieden ne prišo domo na sloboščino. Jihva morebit zdaj püstijo? Potrpilivi bodimo, Bog vse vidi in vse plača. — Dol so strelili v Varšavi dve ženski, Han Leokadijo i Rutkovska Jozelino, zato ka se je na njidve večkratno roparstvo posvedočilo.

Umrl je v Pragi znani češki pisatelj J. Pelcl v starosti 54 let. Pred 20 leti je izdajal tedensko revijo „Rozhledy“, pri kateri so sodelovali mnogi odlični češki pisatelji in politiki. Pozneje se je popolnoma posvetil prevajalskemu delu. Prevedel in izdal je v češkem jeziku Spencerja, Carnegia, Bucklea, Ingrama, Schopenhauerja in druge odlične tuje znanstvenike, zlasti filozofe. Pelcl je obvladal vse važne evropske jezike.

Mizarski pomočnik postal opat. Za opata samostana Disentis na Nemškem je bil izvoljen o. Bonifacij Duwe. Novi opat je do svojega 24. leta bil mizarski pomočnik.

Voditelj nemškega centra odlikovan. Nemški cesar je imenoval voditelja nemškega katoliškega centra, pravega tajnega justičnega nadsvetnika dr. Petra Spahn, predsednika nadsodišča v Franko-brodu, za pravega tajnega svetnika in mu podelil naslov ekscelenca. Pred kratkim je obhajal dr. Pet. Spahn, eden najuglednejših nemških parlamentarcev, 70letnico svojega rojstva. Ob tej priliki mu je došlo od vseh strani veliko čestitk. Povodom razprave o nemških vojnih ciljih v nemški državni zbornici so poverile vse nemške meščanske stranke dr. P. Spahn nalog, da v državni zbornici naznanj in označi nemške vojne cilje, kar dokazuje, kakšen ugled in kakšno zaupanje vživa v Nemčiji ta odlični nemški parlamentarec. Visoko odlikovanje pa tudi svekloči, kako se na najvišjem mestu cenijo njegove zasluge za domovino.

Zakaj je odrekla Cerkev zrakoplovcu Immelmannu cerkveni pogreb. Slavni nemški zrakoplovec Immelmann je bil katoličan. Na bojišču je blagoslovil njegovo truplo katoliški duhovnik, v domovini pa pastor neke protestantske verske družbe. Vzrok temu je bil Immelmannov testament, v katerem je želel, da se naj njegovo truplo sežge. Po strogih določilih katoliške cerkve ne sme biti v takem slučaju nihče pokopan po katoliških cerkvenih obredih. Ta določila so še posebno povdarili nemški škofje v posebnem pastirskem listu in tega določila so se tudi držali katoliški duhovniki župnije Immelmannove. S tem so tudi pobite vse neumne govornice in vesti, češ, Immelmann je bil izobčen iz katoliške cerkve, ker je bil zrakoplovec, ker katoliška cerkev baje prepoveduje pod kaznijo izobčenja zrakoplovstvo. Vse te in slične vesti so izmišljene. Ako je katoliška cerkev odrekla Immelmannu pogreb po katoliškem obređu, je to samo kazen za to, ker je določil Immelmann že sam, da se njegovo truplo zažge. V takem slučaju katoliška cerkev ne odjenja, čeprav gre za tako svetovno slavnega junaka, kakor je bil zrakoplovec Immelmann.

Učenci častijo padlega učitelja. Dne 18. t. m. se je brala v Slivnici pri Mariboru črna maša za padlega junaka Julija Friedl. Po maši so se zbrali učenci in učenke pod vodstvom e. g. učiteljice in učiteljev v IV. razredu tamošnje šole. G. nadučitelj K. Pestevšek je tam šolarje in vse navzoče spominjal na vrlino padlega. Po govoru so predavale pridne učenke lepe pesmi pesnika Gregorčiča. Po predavanju nastane tihota po razređu. Tu se zopet oglasi gosp. nadučitelj: „Vse je tiho, ljubi otroci. Ni ga več. Pogledite na tablo, kjer je podoba padlega. Kako rad bi sedaj stopil na ta oder ljubi vaš učitelj Julij Friedl, da bi se vam, učenke in učenci, zahvalil za vašo lepo pridnost. Imel vas je tako rad. Njemu, kakor tudi vsem junakom, ki jih vidite tukaj na podobah v okvirju, prelili so srčno kri na bojnem polju za domovino, vsem naš trajen spomin!“ Še kratka molitvica, cesarska pesem in dokončali smo zadnjo čast, ki smo še mogli izkazati našemu Juliju. Prelepa hvala g. nadučitelju za ganljive besede in e. učiteljstvu za njihov trud.

Kadetaspirant A. Klobasa pade. Kadetaspirant Ivan Kristan nam poroča: Kakor je, mislim, že znano, je po kruti nesreči dne 3. t. m. padel moj prijatelj in tukaj edini rojak in somišljenik, kadetaspirant A. Klobasa. Ker sva stala blizu drug drugega in sem še vedno pod tistim poveljstvom kakor prej, bi mi bilo morda mogoče izpolniti kakoršnokoli željo njegove rodbine, oziroma njegovega brata, ki je duhovnik-kaplan na Slovenskem Štajerskem. Ker torej nobenega naslova nimam, prosim Vas, da rodbini ali bratu naznanite moj naslov. Če kaj žele, kar jaz z morem, z veseljem storim vse za nesrečnega rojaka. Narodne pozdrave udani Ivan Kristan, I.-R. 28-10, vojna pošta 602.

Knjiga „Slowenische Kriegs- und Soldatenlieder.“ ki jo je izdal dr. Rudolf pl. Andrejka, je vzbudila tudi že na Dunaju obilo pozornosti. Sprejeta je bila v dunajsko vojno razstavo ter se ondi tudi prodaja. „Neues Wiener Tagblatt“ z dne 18. junija t. l. prinaša tem povodom o knjigi zelo prijazno poročilo. Veseli naš, da bođe po tej zaslužni knjigi širši svet spoznal dosedaj tako malo znani slovenski narod in njega vrlino. (Knjiga se dohva tudi v prodaj-

jalni tiskarne sv. Cirila v Mariboru in stane 3 K, s poštnino vred 3 K 20 v.

„Občinska Uprava“ glasilo kmetske županske zveze v Ljubljani, je po skoro dveh letih prestanku, povzročeni v sled vojnih razmer, pričela zopet izhajati. List, ki se mu je posrečilo pridobiti novih sotrudnikov, bo izhajal redno po enkrat na mesec na 12 straneh in stane kot doslej 6 K na leto. Iz predgovora uredništva posnamemo, da bo „Občinska Uprava“ prinašala poljudno pisane članke strokovnega značaja, ki so v prvi vrsti namenjeni v pouk občinskemu organu, nadalje krajše zanimive sestavke in novice upravne in gospodarske vsebine. List se naroča pri upravništvu „Občinske Uprave“ v Ljubljani, deželni dvorec.

Oproščenje neobhodno potrebnih planšarjev in sirarjev. C. kr. poljedelsko ministrstvo je naznanilo z odlokom z dne 9. junija 1916, št. 27.185, da se za oproščenje neobhodno potrebnih planšarjev in sirarjev obstoječi predpisi od sedaj tudi razširijo na planšarje rojstnega letnika 1898. Ker se pa mora ta odredba smatrati kot nujno potrebna izjema, je izšlo naročilo, da se naj število planšarjev in sirarjev tega rojstnega letnika, ki jih je oprostiti, kolikor mogoče omeji.

Nov poletni čas nameravajo v Nemčiji obdržati tudi preko 1. oktobra. V tej zadevi so imeli pruski ministri posvetovanje ter so izdali na nadpredsedniške raznih pokrajin okrožnico, v katerih izjavljajo, da se bo iz istih vzrokov, iz katerih se je vpeljal nov poletni čas, isti tudi obdržali za ves čas vojske in za prehodno dobo. Nadpredsedniki naj zaslišijo do dne 15. novembra t. l. merodajne činitele, posebno šolske zdravnike in učitelje, ki naj povedo svoje mnenje o tem, ali bi trajno kazalo za poletne mesece ure pomakniti naprej in za kateri čas.

Prodaja umazanih knjig in brošur prepovedana. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa: Ker se še dogajajo slučaj, da se kljub prepovedi prodajajo po trafikah knjige in brošurice umazane vsebine, se s tem vnovič naroča trafikam, da je strogo prepovedano prodajati mladini razne knjige in brošure umazane vsebine. Na tozadevne prestopke se določa denarna globa do 2000 K.

Angleški pisatelj H. G. Wells se je spravil v listu „Daily Chronicle“ nad oficijelno in neoficijelno pridigovanje, naj ljudje štedijo, kar morejo, štedijo z denarjem in štedijo z živili. Zlasti se je ostro izrekel proti pridigovanju, naj reveži hranijo. Če grede v kinematograf, pravi Wells, ni to nikako zapravljaje, ker dobi občinstvo za mal denar v kinematografu zabave in razvedrila, česar so s skrbmi preobloženi ljudje gotovo potrebni. Jaz sem sam sin ubožnih starišev, piše H. G. Wells in le predobro vem, koliko življenjske sile in koliko samospoštovanja izgubi mladina, ker nima zadostne hrane, ker ima slabe čevlje, ker nima ne knjig, ne poučnih zabav. Vsaki delavčevi ženi, ki čita te vrste, svetujem, naj ne varčuje pri živilih, pri obleki, pri kurjavi in pri izdatkih za vzgojo. Dokler ne bo vsak človek slabo oblečen, tudi ni treba, da bi bili otroci delavskih žen slabo oblečeni. Norost bi pa bila, če bi žena varčevala pri hrani svojih otrok in bi jih prikrajševala le za 1 košček sladkorja. Končno pravi H. G. Wells: Pravo varčevanje ne pomeni še, da naj se človek odpove temu, kar neizogibno potrebuje. — No, pa bo na Angleškem tudi tako, kakor je drugje: tisti, ki bi lahko varčevali, ker imajo vsega dovolj, ne varčujejo, tisti, ki bi ne smeli varčevati, ker se s tem prikrajšajo pri najpotrebnejšem, pa morajo varčevati, ker jim drugače ni mogoče izhajati.

Brzjavni promet z Grčijo ustavljen. Trgovinsko ministrstvo razglasa, da je do nadalje ustavljen ves zasebni brzjavni promet Avstro-Ogrske z Grčijo.

Nove položnice je izdal c. kr. poštno-uhranilnični urad. Tozadevni vzorec je priložil uradni okrožnici, ki smo jo dobili te dni. Tiskane so črno na sivem papirju. Dosedanje tiskovine z barevno podlago se lahko uporabljajo še zanaprej.

Zasebni poštni zavoji vojakom na bojišče. Trgovinsko ministrstvo razglasa, da je stalno dovoljen zasebni poštni promet z vojnimi poštami št. 11, 39, 51, 125, 149, 186 in 239; na vojne pošte št. 335, 510, 514 in 517 se pa smejo oddati zasebni poštni zavoji samo ob ponedeljkih, torkih in sredah. Popolnoma je pa ustavljen promet z zasebnimi poštnimi zavoji na vojne pošte št. 115, 170, 180, 234, 264, 265, 274 in št. 341.

Nova, zelo potrebna knjiga za vojake je ravno kar izšla v Mariboru pod naslovom: **Nedeljski evangeljski kraiko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom.** Knjžica je izšla na stroške kn. šk. lav. ordinariata. Vojaki nimajo priložnosti vsako nedeljo in praznik slišati sv. evangelja in njegove razlage. V imenovani knjžici pa najdejo za vsako nedeljo in praznik evangelij in kratko, jedrnatno razlago evangeljskih nauk. Knjžica bo torej vsem vojakom dobro došla. Vojaki, sežite po krasni knjžici in prebirajte jo pridno v svoj dušni blagor in tolažbo! Knjžica se dobi edinole v knezoškofijski pisarni v Mariboru, Stolni trg št. 19 in se naj tam naroča. Cena 25 v.

Gospodarske novice.

Previdnost v presoji letošnje žetve. Dunajski uradni list „Wiener Zeitung“ je pred nekaj dnevi označil letino 1915 kot „slabo“ letino. V sled suše in pozneje vsled deževnega vremena za časa žetve je bila lanska letina v resnici tako slaba, da že 15 let nismo imeli v Avstro-Ogrski in Nemčiji tako slabe. Letos pa smemo pričakovati redne letine, kajti vsa polja, tudi v Srbiji, v Rusko-Poljski, v Galiciji, v vzhodni Prusiji, v Kurlandiji, na Litvanjskem in v severni Franciji so skrbno in dobro obdelana. Kljub temu pa, kakor nas opominjajo oblasti, ne smemo se staviti v letošnjo letino prevelikih upanj; zakaj letošnja žetev še ni spravljena pod streho, kar bo letos posebno težavno, ker primanjkuje delavcev, nadalje še pa poljski pridelki niso odtegnjeni vsem vremenskim nevarnostim in končno še tudi ne vemo za kakovost in izdatnost letošnjega žitnega pridelka. Tudi še ne vemo, kaj bo s krompirjem, z otavo in drugimi krmili, zato je treba počakati s končno sodbo, dokler ne bodo spravljene vsi pridelki. Naj tudi izpade letošnja letina še tako dobro, kar je le želeti, za gotovo se more zatrditi, da bo to ugodno vplivalo na ljudsko prehrano ne takoj, marveč še le dalje časa po končani vojski.

Skrbite za semena! Rači vsled vojske povzročeni razmer preti prihodnjo spomlad veliko pomanjkanje različnega semenja; posebno deteljnega, solatnega in špinačnega semenja bo primanjkovalo. Pozivamo vrtnarje in lastnike vrtov in njiv, da vse razpoložljive rastline omenjenih vrst pustijo za seme, katero bo imelo spomlad izredno lepo ceno. Semenske rastline se naj do dobra dozoriijo, kajti le zrelo seme daje dober pridelek.

Zaplenitev obročev iz gumija. Dunajska „Wiener Zeitung“ objavlja odredbo ministrstva deželne brambe v sporazumu z udeleženi ministri in z vojnimi ministri z dne 20. julija 1916 glede na zasego obročev iz gumija. Sprejemno mesto za obroče iz gumija se določa za Štajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo c. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu.

Rumunija prepovedala izvoz jaje. Rumunska vlada je pred kratkim prepovedala izvoz jaje iz Rumunije.

Razne novice.

Nesrečno „Kolo“ v Uni. V Dolnji Gradini, okraj Bosanska Dubica, so pasle govedo ob reki Uni štiri dekleta. Dogovorile so se, da se grede kopati v Uno. Ko so prišle v sredo vode, so pričele plesati „Kolo.“ Voda jim je storila dobro, ker je bil vroč dan in v svojem veselju so priplesale do globočine, padle so v rečno korito ena za drugo. Nabralo se je hitro na bregu mnogo ljudi, ja pomagati ni mogel nihče. Drugi dan so potegnili iz vode trupla ponesrečenih deklet, starih 15 do 17 let.

Izumitelj lesenega papirja. Koncem meseca junija 1816, torej baš pred 100 leti, se je rodil v Hainichenu na Saksonskem izumitelj lesenega papirja, F. G. Keller. Bil je siromašen tkalec, ki je nekega dne čital v časopisih članek o splošnem tedanjem hudem pomanjkanju papirja. Prišlo mu je na misel, da bi se rabilo za izdelovanje papirja namesto dosedanjega materiala lesene trske. Pred vsem ga je na njegovo izvirno idejo privedlo natančno opazovanje osjega gnezda, ki je narejeno iz lesenih snovi. S pomočjo brusnega kamna je nabrusil drobnega lesenega prahu, ki ga je namakal v vodi in naposled to leseno kašo stiskal v plošče in jih sušil. Na ta način se mu je posrečilo izgotoviti leta 1893 prvi kos lesenega papirja, kar je bilo temelj naslednji veliki papirni industriji, ki rabi vsako leto za več nego pol milijona kron lesa za izdelovanje papirja. Ali Keller je imel isto usodo, kakor vsi veliki možje-izumitelji. Sam ni imel sredstev, da bi praktično izrabil ta svoj izum, zato je moral gledati, kako si drugi kopičijo milijone iz njegovega izuma. Umril je leta 1895 v vasi Krippen pri Sandavi. Lastnik papirne tvornice ga je podpiral na stara leta, ko so mu opešale telesne moči in si ni mogel več sam služiti kruha.

Na zatožni klopi zaspal. Pred vojaškim divizijskim sodiščem v Koložu na Sedmograškem se je te dni zagovarjal zaradi zločinstva vojak rumunske narodnosti. Po končani obravnavi je predlagal javni obtožitelj, da se vojaka obsodi na smrt. Nato bi naj še govoril vojakov zagovornik. Zavladala je grobna tišina. Naenkrat se je zaslišalo po dvorani glasno smrčanje, vojak-obtoženec je zaspal na zatožni klopi. Vojakov zagovornik vstane in reče te-le besede: „Slavno divizijsko sodišče! Pripravil sem se na velik govor, da zagovarjam obtoženca, toda tega govora ne bom imel. Poglejte na obtoženca. Vprašam, ali more biti človek, ki v trenutku, ko gre za njegovo življenje, mirno zaspiti, kriv zločinstva?“ Sodni dvor se je umaknil in je po kratkem posvetovanju obtoženca oprostil.

Zaupljivo. Čevljarski vajenec mesarju: Dajte mi šunko z ikrami! — Mesar: Ti kajon ti, ali meni, da jaz ikraše šunke prodajam; precej se mi poberi ali pa te vun vržem! — Vajenec: Poglejte, znabiti imate katero tako! Mojster mi je dejal, če prinesem ikrate, naj jo sam požrem!

Stekla mačka je v Vukovarju na Hrvaškem vgriznila ženo finančnega uradnika in tudi nadzornika jetnišnice. Oba dva so spravili v Pasteurjev zavod v Budimpešto, ker so se že čez nekaj dni pri obeh pojavili nasledki stekline.

Dopisi.

Maribor. V petek, dne 21. julija, so morali živinorejci iz nekaterih občin mariborskega okraja prignati nakupljeno živino v Maribor. Ker je do sedaj prevzemna komisija navadno pri posameznih komadnih domenjeno ceno znižala, so nakupovalci tokrat nakupili živino po bolj zmernih cenah. Pri prevzetju živine dne 21. julija je prevzemna komisija ceno živini splošno za 20 do 30 v pri 1 kg zvišala. Živinorejci so bili prijetno presenečeni. Večina živine se je odoslala na Dunaj.

Maribor. Dne 21. julija je umrl bivši pekovski mojster Martin Muzek, star 55 let.

Maribor. Pretekli teden je došlo iz Ogrskega v Maribor več vagonov ječmena, katerega bodo tukajšnji mlini zmleli kot krmilo za vojaške konje.

Maribor. Bakreni kotli in drugi oddaji podvrženi kovinasti predmeti se morajo v Mariboru oddati v hiši Grajska ulica št. 32 (hišica zraven mestnega oskrbovališča blizu samostana č. šolskih sester). Prevzemna komisija posluje dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. ure.

Slov. Bistrica. Po geslu: Vinarja po dva na teden dni, to veliko tisoč kronc rodil, so nabrale učenke III. razreda dekleške šole v Slov. Bistrici 10 K za Rdeči križ. Ta svota se je izročila tukajšnji podružnici Rdečega križa.

Zreče. Ime grada Tabor pri Vojniku, nemška pisarna ga imenuje Weichselstaetten, to ime sedaj kroži po časnikih, ker je vlastinstvo prešlo v nove roke. Sedanji rod še pozna zaporedne lastnike: Resingen ali Resnik s Teharja, pozneje vlastelin Novograjski pri Dobrni, za njim Gyergey, Britto, bivši ban Šokčević, konjerejec in tozadevni pisatelj Zoege-Manteuffel, Berdajs, Neuhaus. In te dni je grad Tabor s celokupnim posestvom kupil gospod Winter, lešotržec in župan v Zrečah.

Dobrna. Dne 18. t. m. je na svojem posestvu na Dobrni umrla gospa Marija Kurzmahn, soproga c. kr. nadgeometra Ruperta Kurzmanna. Bila je hči rajnega gostilničarja in umirovljenega topliškega uradnika Jožefa Brauner. N. v m. p.! — Dobrnske toplice so letos kakor druga leta tudi civilnim osebam na razpolago, kajti sedaj se zdravi tukaj le kakih 80 častnikov, večinoma na živih bolanah. Prostora pa je tukaj za najmanj 300 ljudi. — Letina kaže precej dobro, samo sadja ne bo.

Celje. Na Dunaju je dne 21. julija umrl bivši državni poslanec in odvetnik dr. Rihard Foregger. Rajni je bil rojen Celjan. Leta 1873 je bil izvoljen v državni zbor od celjske mestne skupine (Celje, Laško, Rogatec, Brežice in Šoštanj). Dr. Foregger je bil pristaš stare nemške liberalne stranke.

Laško. Prejšnjo soboto ponoči so pripeljali s tovrnim vlakom na tukajšnje postajo tudi železniški voz, ki je bil v plamenu. Voz so odklenili in hitro spravili na slep tir. Požarna bramba je takoj prihitela gasiti in v kratkem je bil požar vdušen. Železniški voz je bil precej poškodovan, natovorjeno blago pa je bilo le prav malo poškodovano.

Vransko. Sreča v nesreči. Po občutni suši prinesla nam je na Aleševo silna nevihta zaželjenega dežja. Strela je sicer udarila v župnišče, preiskala kote, a užgala ni. Pač pa se je moral viharju ukloniti tik cerkve orjaški kostanj, pod katerim so že drugo leto sedaj mešali karte kvartavei, ki so komaj ušli smrtni nevarnosti.

Ljubno. V četrtek, dne 20. julija, ob 7. uri zvečer, je umrla Marija Razbornik, mati č. g. Ivana Razbornik, kaplana v Čadramu. Pokopana je bila v soboto. Udeležba je bila obilna. Pokojnici svetila večna luč!

Velenje. Zaročila se je gđc. Zana Skaza, hči velenjskega gospoda župana in načelnika okrajnega zastopa šoštanjkega Josipa Skaza, s c. in kr. poročniškom-živinozdravnikom Viljemom pl. Hönigmannom.

Spodnji Dravograd. Deželni predsednik koroški je v 27. številki deželnega zakonika in odredbenika z dne 13. julija 1916 razglasil, da se naj z občino Breže v sosednem prometu z mejnimi občinami ožjega in širšega vojnega ozemlja postopa kot s sosedno občino. Merodajna za to je bila okolščina, da je imelo mnogo prebivalcev občine Breže v štajerskih sosednih občinah posestvo ali so bili zaposleni v tamšnjih tovarnah ter so bili v prometu med občino Breže, ki ni mejna občina, in štajerskimi sosednimi občinami dosedaj potrebni za promet med ožjem in širšim ozemljem zahtevani izkazilni dokumenti. V bodoče zahtevane za imenovani promet od orožništva vidiran, od občinskega predstojnika v Brežah izdan identitetni izkaz.

Naročevanje samo ponedeljke „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v ponedeljek, si isto kakor dozdaj, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Ponedeljkova Straža stane za celo leto **K 3'20**; za pol leta **K 1'60**; za četrt leta **90 vin**.